

**Storstockholms
brandförsvär**

Utgångspunkter

En del av SSBF:s handlingsprogram
2012-2015

- Samrådsversion

Vi skapar trygghet!

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
2	Storstockholms brandförsvär	6
2.1	Förbundets uppgift	6
2.2	Förbundets geografiska verksamhetsområde.....	7
2.2.1	Hamnar och dess gränser i vatten	7
2.3	Uppdrag, vision och organisationsidé	8
2.4	Värdegrund	8
3	Förbundets styr- och ledningssystem.....	9
3.1	Politisk styrning	9
3.2	Övergripande styrdokument.....	9
3.3	Övrigt	10
4	Förbundets handlingsprogram	11
4.1	Handlingsprogram enligt <i>Lag om skydd mot olyckor</i>	11
4.2	Grundläggande synsätt avseende handlingsprogram	11
4.3	Handlingsprogram 2012-2015.....	12
4.3.1	Utgångspunkter	12
4.3.2	Riskbild.....	12
4.3.3	Mål och uppföljning	13
4.3.4	Resurser och förmåga.....	13
4.3.5	Sammanfattning – HP 2012-2015.....	13
	Bilaga – Hamnar och dess gränser i vatten.....	14

1 Inledning

Detta dokument utgör en del av den dokumentsamling som tillsammans utgör Storstockholms brandförsvärs (SSBF) handlingsprogram för åren 2012-2015. Handlingsprogrammet omfattar SSBF:s hela verksamhetsområde och är utformat i enlighet med Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Figur 1 Illustration över handlingsprogrammets upplägg.

Programmet i sin helhet är fysiskt utformat som en dokumentsamling bestående av fyra huvuddokument och en sammanfattning. Varje del kan läsas fristående, men de olika delarna är sammanlänkande och utgör tillsammans en integrerad helhet.

Följande dokument utgör tillsammans SSBF:s handlingsprogram 2012-2015:

1. *Utgångspunkter* - ämnar belysa frågor som:
Vad är SSBF och vad innebär ett handlingsprogram?
2. *Riskbild* - ämnar belysa frågan:
Vilka risker finns att hantera i SSBF:s geografiska område?
3. *Mål och uppföljning* - ämnar belysa frågan:
Vad ska SSBF inrikta sin verksamhet mot?
4. *Resurser och förmåga* - ämnar belysa frågor som:
Hur är verksamheten ordnat och vilken förmåga har SSBF att genomföra räddningsinsatser?

Dokumentsamlingen kompletteras av en sammanfattning där huvuddragen i SSBF:s handlingsprogram 2012-2105 presenteras. **(Kompletteras efter samråd)**

2 Storstockholms brandförsvär

Storstockholms brandförsvär (SSBF), bildat 1 januari 2009, är ett kommunalförbund för samhällsskydd och beredskap inom medlemskommunerna Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Förbundets politiska ledning utgörs av ett förbundsfullmäktige och en förbundsstyrelse med representanter från samtliga medlemskommuner.

SSBF är Sveriges största kommunala organisation för samhällsskydd och beredskap, med totalt ca 780 anställda samt ca 150 inskrivna som frivillig räddningsvärnspersonal. Förbundets verksamhet utgår från 14 heltidsbrandstationer, 2 deltidstationer, 9 räddningsvärn samt 2 utbildnings- och övningsanläggningar. SSBF svarar för Storstockholms räddningscentral (SSRC) som bl.a. sköter utlarmning och ledning av förbundets operativa resurser. SSRC svarar även för utlarmning och ledning för Räddningstjänsten Gotland och Räddningstjänsten Norrtälje (fr.o.m. januari 2012).

2.1 Förbundets uppgift

SSBF:s ramar återfinns i den av medlemskommunernas fullmäktige fastställda förbundsordningen. I förbundsordningen tydliggörs det att förbundet svarar för medlemskommunernas uppgifter i enlighet med:

- *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.* Ansvar för att samordna kommunens totala arbete för skydd mot olyckor kvarstår dock i den enskilda medlemskommunen (1 kap 6 §).
- *Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.*
- *Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.*

Förbundet ska dessutom i skälig omfattning biträda medlemskommunerna med expertis inom förbundets kompetensområde rörande:

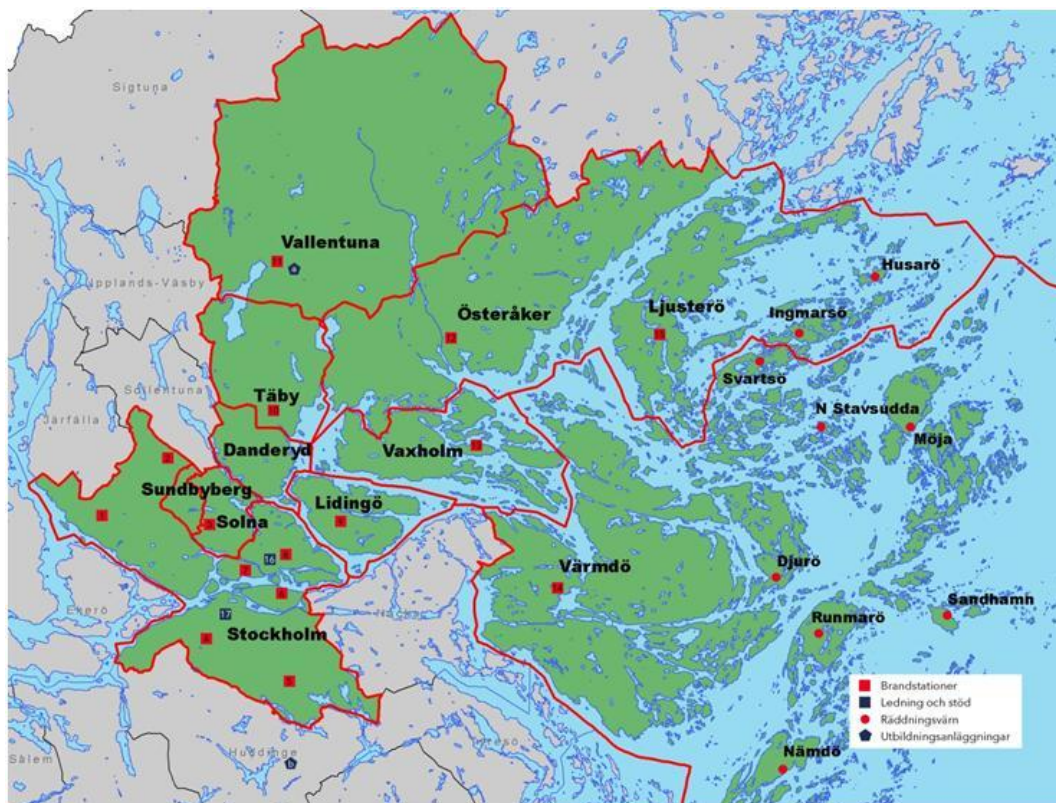
- *Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*
- *Plan- och bygglag (2010:900)*
- De tjänster som medlemskommunerna i övrigt efterfrågar

Utöver ovanstående kan SSBF åta sig uppgifter åt medlemskommunerna i anslutning till förbundets kompetensområde.

I förbundsordningen tydliggörs även att förbundet i nära samarbete med medlemskommuner, för vardera mandatperioden förskjutet ett år, ska fastställa ett handlingsprogram för verksamheten.

2.2 Förbundets geografiska verksamhetsområde

SSBF:s verksamhetsområde utgörs av de 10 medlemskommunernas geografiska område, i enlighet med nedanstående kartbild.

Figur 2 – Karta över SSBF:s geografiska verksamhetsområde.

Inom området samhällsskydd och beredskap angränsar SSBF organisatoriskt i norr till Räddningstjänsten Norrtälje, i väster till Brandkåren Attunda¹ och i söder till Södertörns brandförsvärsförbund². I öster angränsar SSBF till Sveriges territorialgräns. Samverkan inom och utom Stockholms län medför dock att närmaste räddningsresurs alltid larmas till en hjälpsökande, vilket medför att SSBF kan verka i annan kommun och att räddningsresurs från annan organisation kan verka inom SSBF:s område. Huvudmannaskapet följer dock alltid det geografiska verksamhetsansvaret.

2.2.1 Hamnar och dess gränser i vatten

För gränsdragning mellan kommunal och statlig räddningstjänst i hamnar och vatten (Mälaren och Östersjön), dvs. ansvar avseende livräddning och miljöräddning till sjöss, har förbundet tillsammans med angränsande räddningstjänster, Kustbevakningen och Sjöfartsverket träffat en överenskommelse. Överenskommelsen medför att SSBF ansvarar för vattenområdet i enlighet med bilaga.

¹ Järfälla, Knivsta, Sollentuna, Upplands-Bro, Upplands Väsby

² Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö

2.3 Uppdrag, vision och organisationsidé

Utifrån förbundsordningen har uppdrag, vision och organisationsidé fastställts för förbundet.

SSBF:s uppdrag:

Verksamheten skall inriktas mot att skapa trygghet för de som bor, verkar och vistas i medlemskommunerna. SSBF skall kontinuerligt bidra till en ökad riskmedvetenhet, minskad sårbarhet och färre olyckor och skador i samhället, genom att

- *Aktivt verka för att olycksrisker beaktas tidigt i samhällsbyggnadsprocessen.*
- *Aktivt bedriva behovs- och kundorienterad information, rådgivning och utbildning.*
- *Bedriva behovs- och kundorienterad tillsyn.*
- *Genomföra snabba och effektiva räddningsinsatser när den enskilde själv inte kan hantera situationen.*
- *Aktivt verka för och bidra till en hög risk- och krishanteringsförmåga hos medlemskommunerna.*

Detta ska ske i nära samverkan med medlemskommunerna och utifrån lokal riskbild och lokala förutsättningar.

SSBF:s vision:

Vi skapar trygghet!

SSBF:s organisationsidé

Storstockholms brandförsvars organisationsidé är att i nära samverkan med medlemskommunerna bedriva en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet inom området samhällsskydd och beredskap som kan möta nutida och framtida risker i regionen.

2.4 Värdegrund

SSBF:s gemensamma värdegrund uttrycker de kärnvärden som verksamheten ska utmärkas av, såväl externt som internt, i utförandet av det viktiga samhällsuppdraget. Ansvar för miljön är en naturlig del. Värdegrunden sammanfattas:

Respekt – Pålitlighet – Öppenhet – Professionalitet

Värdegrunden ska stärka SSBF:s gemensamma identitet och ge inriktning och stöd i arbetet med att nå uppsatta mål och utveckla verksamheten. Värdegrunden utgår från SSBF:s relationer till de som bor, verkar och vistas i förbundets medlemskommuner, samarbetspartners, uppdragsgivare och internt mellan kollegor inom SSBF.

3 Förbundets styr- och ledningssystem

3.1 Politisk styrning

Förbundets politiska ledning utgörs av förbundsfullmäktige och förbundsstyrelse med representanter från samtliga medlemskommuner. Fördelningen av ledamöter mellan medlemskommunerna fastställs i förbundsordningen och vardera medlemskommunen utser sina egna representanter i förbundsfullmäktige.

Förbundsfullmäktige utser bl.a. styrelse och beslutar om handlingsprogram, taxor och frister, budget, årsredovisning och ansvarsfrihet för styrelsen. Förbundsstyrelsen ansvarar för verkställigheten av förbundsfullmäktiges beslut.

3.2 Övergripande styrdokument

Förbundets övergripande styrdokument sammanfattas i nedanstående figur.

Figur 3 – Styr- och ledningsnivåernas olika inriktningar och ansvar.

Förbundsordningen, vilken fastställs av samtliga medlemskommuners fullmäktige, tydliggör förbundets övergripande ramar och reglerar förhållandet till medlemskommunerna. I förbundsordningen tydliggörs bl.a. ändamål och uppgift, politisk styrning, kostnadsfördelning och medlemskommunernas möjlighet till insyn och kontroll.

Handlingsprogrammet fastställs av förbundsfullmäktige och tydliggör den politiska inriktningen för förbundets verksamhet under mandatperioden. Handlingsprogrammet ska uppfylla kraven i *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor* men omfattar förbundets hela verksamhet i enlighet med förbundsordningen.

Den årliga verksamhetsplanen utgår från den politiska inriktningen och ambitionen i handlingsprogrammet och tydliggör övergripande målsättningar, vilka områden som skall prioriteras samt vilken verksamhet som ska bedrivas under året. I verksamhetsplanen ingår även den av förbundsfullmäktige beslutade budgeten för verksamhetsåret.

Aktivitetsplaner tas fram av och för respektive verksamhetsdel och tydliggör planerade aktiviteter samt hur, när och av vem arbetet enligt verksamhetsplanen ska bedrivas.

Utöver detta har förbundet ett antal andra styrdokument, såsom t.ex. policies, instruktioner, riktlinjer och meddelanden, som påverkar utförandet av verksamheten.

3.3 Övrigt

Andra ingångsvärden som kan påverka inriktningen och utförandet av verksamheten under innevarande handlingsprogramsperiod eller verksamhetsår är bl.a. nationella strategier och målsättningar, beslut från fullmäktige och förbundsstyrelse, enskilda medlemskommuners behov och önskemål samt inträffade händelser, såväl inom SSBF som i Sverige och världen i övrigt.

4 Förbundets handlingsprogram

4.1 Handlingsprogram enligt *Lag om skydd mot olyckor*

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ger primärkommunerna uppdraget att samordna skyddet mot olyckor, underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, utföra tillsyn, ansvara för sotning och brandskyddskontroll, genomföra räddningsinsats och att undersöka olyckor.

Ett handlingsprogram skall beskriva risker för olyckor som kan föranleda en räddningsinsats och ange kommunens mål för verksamheten. Programmet ska redogöra för kommunens förmåga att genomföra räddningsinsats och hur det förebyggande arbete är ordnat. Dessutom skall det framgå hur samverkan med andra aktörer inom området skydd mot olyckor sker.

Ett handlingsprogram skall svara mot tre olika syften och tillika användningsområden, dvs. styrning, information och tillsyn. Programmet är ett politiskt styrdokument, där ansvariga politiker fastställer övergripande målsättning och ambition för verksamheten under mandatperioden. Vidare utgör programmet en information för enskilda och andra samhällsaktörer om hur organisationen arbetar med skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet utgör även ett tillsynsdokument för staten gällande kommunens förmåga att leva upp till lagstiftningens intentioner, vilket medför att dokumentet kan utgöra ett underlag för länsstyrelsens tillsyn.

4.2 Grundläggande synsätt avseende handlingsprogram

Förbundet har följande grundläggande synsätt avseende handlingsprogram, vilka varit vägledande för upplägg av arbetsprocess och utformning av dokumentet:

- Handlingsprogrammets primära syfte är att utgöra ett politiskt styrdokument samt information till enskilda och samhällsaktörer om förbundets arbete med samhällsskydd och beredskap. Utöver detta ska det kunna utgöra ett underlag för statens tillsyn av förbundet.
- Handlingsprogrammets utformning ska uppfylla kraven i *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor* men omfatta förbundets hela verksamhet enligt förbundsordningen.
- Förbundets verksamhet enligt *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor* omfattar skydd mot olyckor som kan föranleda räddningsinsats. Samordningsansvaret för det totala arbetet med skydd mot olyckor i kommunen ligger på respektive medlemskommun, vilket tydliggörs i förbundsordningen. Handlingsprogrammet omfattar således en delmängd av medlemskommunernas ansvar och arbete inom området.
- Vardera medlemskommunen beslutar om hur arbetet med skydd mot olyckor och extraordinära händelser, utöver förbundets verksamhet, planeras och utförs inom den egna kommunen. Förbundet ger rådgivning och stöd till de medlemskommuner som i sitt säkerhetsarbete tar fram egna handlingsprogram för skydd mot olyckor och/eller extraordinära händelser.

Figur 4 – Förbundets och medlemskommunernas ansvar enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

4.3 Handlingsprogram 2012-2015

Programmet är fysiskt utformat som en dokumentsamling bestående av fyra separata men sammanlänkande delar samt en sammanfattning. Vartdera dokumentet kan läsas fristående, men de olika delarna utgör tillsammans den integrerade helhet som utgör förbundets handlingsprogram. Följande fem dokument utgör tillsammans SSBF:s handlingsprogram 2012-2015:

4.3.1 Utgångspunkter

Dokumentet ger en kort bakgrundsbeskrivning om SSBF som kommunalförbund för samhällsskydd och beredskap, dess geografiska verksamhetsområde och förbundets ramverk, uppdrag, vision, organisationsidé och värdegrund. Vidare ges en kort presentation av förbundets styrning och ledning samt hur handlingsprogrammet utgör en central del av denna. Dokumentet avslutas med hur förbundet ser på handlingsprogrammet och hur SSBF:s handlingsprogram 2012-2015 är utformat. Dokumentet ämnar framförallt besvara frågor som: *Vad är SSBF och vad innebär ett handlingsprogram?*

4.3.2 Riskbild

Dokumentet presenterar en övergripande bild av de risker för olyckor som kan leda till räddningsinsats inom förbundets geografiska område samt den riskhanteringsprocess som hanteras. Dokumentet ämnar framförallt besvara frågan: *Vilka risker finns att hantera i SSBF:s geografiska område?*

4.3.3 Mål och uppföljning

Dokumentet anger förbundets målsättningar för verksamheten utifrån de nationella målen, den lokala riskbilden och förbundets ambitionsnivå. Vidare presenteras tankar kring hur förbundet arbetar med uppföljning och utvärdering av genomfört arbete och uppfyllelse av målsättningar. Dokumentet ämnar framförallt besvara frågan: *Vad ska SSBF inrikta sin verksamhet mot?*

4.3.4 Resurser och förmåga

Dokumentet beskriver hur förbundets förebyggande och skadeavhjälpande verksamhet är ordnad och planerad. Vidare ges uppgifter om samverkan med andra räddningstjänster, statliga myndigheter och enskilda. Dokumentet ämnar framförallt besvara frågan: *Hur är verksamheten ordnad och vilken förmåga har SSBF att genomföra räddningsinsatser?*

4.3.5 Sammanfattning – HP 2012-2015

Dokumentet utgör en sammanfattning av huvuddragen i den dokumentsamling som tillsammans utgör SSBF:s handlingsprogram 2012-2105.

Bilaga – Hamnar och dess gränser i vatten

För gränsdragning mellan kommunal och statlig räddningstjänst i hamnar och vatten (Mälaren och Östersjön), dvs. ansvar avseende livräddning och miljöräddning till sjöss, har förbundet tillsammans med angränsande räddningstjänster, Kustbevakningen och Sjöfartsverket träffat en överenskommelse. Överenskommelsen medför att SSBF ansvarar för vattenområdet i enlighet med nedanstående kartbild.

Figur 5 Kartbilden visar SSBF:s ansvarsområde i Östersjön och Mälaren.

Överenskommelsen medför att SSBF ansvarar för det vattenområde som i öster avgränsas med en linje mellan Elfsviksudde (Lidingö) och Eolsudde (Nacka), i norr av en linje mellan Djurholmsudde (Danderyd) och Kyttinge (Lidingö), i väster av en linje mellan Ålsten (Stockholm) och Eolshäll (Stockholm) och i söder av kommungränsen mot Nacka.

Överenskommelsen medför även att SSBF ansvarar för liv- och miljöräddning på och i följande vattenområden **(Kompletteras med kartmaterial)**:

- Sätterfjärden, Tunafjärden och Täljöviken (Österåker)
- Vattenområde vid Bullandö marina (Värmdö)
- Vattenområde vid Hässelby värmeverk (Stockholm)